

KUVASTA KOKONAISUUDEKSI

Oletko suunnittelemassa näyttelyä? Tai tekemässä kuvistasi kirjaa? Silloin kannattaa miettiä, miten kuvaat, kokoat ja viimeistelet useamman kuvan visuaalisen kokonaisuuden.

TEKSTI JA KUVAT **Tiina Puputti**

KUVAKOKONAIKUUDEN kuvaaminen saattaa olla yhden tunnin kuvaus tai usean vuoden projekti. Riippumatta sen pituudesta, sinun on tärkeää valita sellainen aihe, joka kiinnostaa itseäsi.

Usein aihe tai teema selkeytyy, kun teet ennakkoselvityksiä aiheesta. Taustatyö syventää aiheen tuntemusta, ja näin kuvausteema säilyy kirkkaana mielessä myös kuvaustilanteessa.

Vuonna 2005 näin dokumentin *Henri Cartier-Bressonista*. Innostuin tutkimaan ratkaisevan hetken käsitettä. Katselin pal-

jon eri kuvaajien kaduilla kuvaamia kuvia, luin aiheesta ja pohdiskelin, millaisia asioita kuvissa näkyi.

Kuvaa paljon

Tutustuin *Natalie Goldbergin* käsittepariin luoja – kriitikko muutama vuosi sitten. Jaottelu toimii mielestäni, kun kuvaa pidempää projektia.

Kun kuvaat, olet luoja. Kun karsit ja valitset kuvia, olet kriitikko. Näin voit suunnata energiasi yhteen asiaan kerrallaan. Ja tehdä sen sillä hetkellä täysillä.

Hetken kuvia -kokonaisuuteni kuva-

minen lähti käyntiin sattumalta. Olin käymässä ystäväni luona New Yorkissa ja kiertelin kuvaamassa päivisin kaduilla. Puoli vuotta myöhemmin olin lomalla Pietarissa. Näistä kahdesta reissusta kertyi kuvamateriaalia, mutta kaipasin vielä lisää. Hyvä ystäväni keksi tällöin Hongkongin, jonne minulla oli mahdollisuus mennä seuraavaksi.

Kuvausvaiheessa kannattaa vain tuottaa ns. raakamateriaalia. Pitkässä projektissa on kuitenkin hyvä katsoa ”saalistaan” kuvausten välillä isommalta näytöltä. Ei ehkä vielä ihan vakavan kriitikon silmin, mutta

sellaisen alustavan kuvien karsijan ja teknisen laadun tarkkailijan silmin.

Tässä vaiheessa poistan kuvista ne, jotka ovat teknisesti laaduttomia. Lisäksi poistan tai siirrän toiseen kansioon sellaiset kuvat, jotka eivät luultavasti pääse jatkovaiheeseen. Kun välillä tekee tällaista alustavaa karsintaa, eivät kovalevyt täyty ihan niin paljon ja karsintatyöstä tulee vaihteista.

Välirikarsinta on tärkeää myös siksi, että silloin näkee, jos kuvista puuttuu jotain. Tai sen, jos kuvista nousee esiin jotain uusia aiheita, joiden tutkimista kannattaa jatkaa tarkemmin.

Karsinta – miten valita kuvia?

Luojan rooli on nyt hetkeksi ohi, kun olet päättänyt, että olet saanut kaiken tarvittavan materiaalin kuvakokonaisuuttasi varteen. On kriitikon vuoro.

Jos kuvausaiheen tai -teeman punainen lanka on päässyt kuvausten aikana unohduttamaan, niin on aika kirkastaa se mielessään. Tämä kuvakokonaisuutesi ydinajatus on kaikkien seuraavien valintojesi perusta.

Tämän jälkeen merkitse mielestäsi käytökelpoisia kuvia. Itse merkitsen kuvat yhdellä tähdellä Lightroomissa.

Kun olen käynyt läpi kaikki kuvat, muutan Lightroomin näkymän siten, että näen vain yhdellä tähdellä merkityt kuvat. Sitten aloitan valinnan uudelleen ja merkitsen sopivat kahdella tähdellä. Tähdityskertojen määrä riippuu itselläni paljon siitä, kuinka paljon kuvia on.

Hetken kuvia -kokonaisuuden karsintavaiheessa pidin punaisena lankana sitä, että tähditetyissä kuvissa on aina jokin hetkellinen elementti. Tämä tarkoittaa minulle sitä, että kuva-alalla on jotain sellaista, joka liikkuu ja elää. Kuva on otettu niin, että hetkellinen elementti on kuva-alalla valokuvauksellisesti ja kuvan katsoja havaitsee sen. Kuvan ottamisen jälkeen kuva-ala saattaaakin jo näyttää aivan toiselta.

Järjestely alkaa

Seuraavassa karsinta- ja järjestelyvaiheessa teen ehdokaskuvista noin 10 x 15 senttimetrin tulosteet ja levittelen ne suurelle pöydälle. Näin näen kaikki ehdokaskuvat samalla kertaa, mikä helpottaa kokonaisuuden hahmottamista.

Tässä vaiheessa on edelleen tärkeää pitää mielessä kuvausaihe. Jos jokin kuva ei sovi siihen, käännä se vain kylmästi nurin päin.

Karsinnan lisäksi on hyvä aloittaa kuvien teemallinen ja visuaalinen järjestely. Yk-

sittäisiä kuvia on helppo siirrellä pöydällä pieniksi ryhmiä tai kuvapareiksi. Samaan aikaan voit nimetä kuvaryhmiä ja merkitä nimet Post it -lapuille.

On myös hyvä näyttää kuvia jollekulle

Mieti tarkasti, haluatko lopullisen kokonaisuuden näyttävän yhtenäiseltä – vai onko se tarkoituksella tilkkutäkkimäinen.

le toiselle, sillä usein toinen näkee kuvat eri tavoin.

Hetken kuvia -kuvajoukossa alkoi näkyä samankaltaisuuksia. Kuvissa oli paljon ihmisiä älypuhelinien kanssa, ihmisiä toistensa kanssa ja lisäksi niissä oli sommitelmia, joissa ihminen oli vain pienenä elementtinä kuva-alalla. Näin pääteema sai alleen alateemoja, jotka nimesin näin: contact, connect ja composition – eli ihmisten välisiä kontakteja ja yhteyksiä sekä sommi-

teluja hetken kuvia.

Pöydällä olevista pienistä kuvista voit etsiä visuaalisia ja sisällöllisiä asioita, jotka ovat samankaltaisia, toistuvia tai vastakkaisia. Vaikkapa värit, linjat, muodot, aiheet, ihmiset ja paikat.

Kuvien käsittely ja viimeistely

Kuvien viimeistelyssä on hyvä pitää mielessään muutamia laatuun liittyviä tarkennuksia, jotta lopullinen kokonaisuus näyttää yhtenevältä. Kun olet miettinyt kuvasarjan ydinajatuksen, on seuraavat laadulliset valinnat helppo tehdä ja toteuttaa.

a) Tekninen laatu: Käsittely- ja viimeistelyvaiheessa kuvat kannattaa käsitellä siten, että niiden sävymaailmat, värit, kontrastit ja valoisuudet ovat samankaltaisia. Jos kuvien tekninen laatu vaihtelee, näyttää kokonaisuus helposti huolimattomasti tehdyltä ja harkitsemattomalta.

b) Kerronnallinen laatu: Tarkasta vielä kerran, että onhan jokainen kuva sellainen, että siinä on näkyvissä ajattelemasi kuvan teema. Tämän jälkeen voit käsittelyvaiheessa korostaa näitä asioita kuvissa ja vä-

▲ Vasemmalla on raakakuva, joka on vain muutettu mustavalkoiseksi. Oikeanpuoleinen kuva on viimeistelty. Siinä poika erottuu kuva-alalta selvemmin, tärkeimpänä pääkohteena.

hentää toisarvoisten kohtien huomioarvoa.

c) Visuaalinen laatu: Visuaaliseen laatuun vaikuttavia tekijöitä ovat kuvakokojen, -muotojen ja tulostusmateriaalin samankaltaisuus. Mieti tarkasti, haluatko lopullisen kokonaisuuden näyttävän yhtenäiseltä – vai onko se tarkoituksella tilkkutäkkimäinen.

Aloitin kuvien työstämisen rajaamalla ne Lightroomissa neliömuotoon. Tämän jälkeen muutin kuvat mustavalkoiseksi ja tein niihin aavistuksellisen sävytyksen siniseen. Kävin kuvat läpi ja muokkasin niiden kontrastia vaaleiden, tummien ja kuvan keskisävyjen osalta, jotta kuvat näytti-

vät samankaltaisilta.

Lopuksi katsoin kutakin kuvaa, palautin mieleeni, mikä on mielestäni kuvassa ensisijaista ja mikä toisarvoista. Tämän jälkeen tein vinjetoinnin, eli kuvan reuna-alueiden tummennuksen, sekä alueellisia tummennuksia ja vaalennuksia kuvan alueen tärkeiden mukaan.

Viimeiset viilaukset ja tulostettavaksi!

Seuraavaksi pohdittavaksi on, millaisessa muodossa ja missä aiot kuvakokonaisuutesi esittää. Tulevatko kuvat esille nettiportfolioon, kuvakirjaksi tai kenties näyttelyksi?

Millaisen tulostuspaperin valitset? Ja miten pohjustat ja ripustat työsi, jos olet rakentamassa näyttelyä?

Hetken kuvia -näyttelykokonaisuuteen halusin tulostusmateriaaliksi mattapintaisen paperin. Tiesin, että kuvia kuljettettaisiin, ne pohjustettaisiin eikä ripustuksessa niiden päälle tulisi lasia, joten paperin pinta olisi varsin altis jäljille ja osumille. Tämän takia en valinnut kaikkein mattapintaisinta paperia, koska sen pinta on herkkä, vaan kestävämmän helmiäispinnan, jotta kuvat säilyvät laadukkaan näköisinä.

Kun olet valinnut tulostusmateriaalin,

▲ Alkuperäisen kuvan värit ovat mainiot, joten kuvan muuttaminen mustavalkoiseksi harmitti. Mutta koska kokonaisuuden oli tarkoitus olla yhtenevä, ei yksi kuva voinut olla värillinen, saati eri mallinen.

Lue lisää vinkkejä www.kamera-lehti.fi/kuvasta-kokonaisuus

kannattaa sinun tulostaa testikuva valitsemallesi paperille sillä tulostimella, jota käytät myös lopullisiin kuviin. Testikuvasta näet, kuinka vaaleita tai tummia sävyjä materiaali kykenee toistamaan tai miten se toistaa värejä. Samalla voit tarkistaa, millaisen terävöityksen kuva tarvitsee.

Testikuva kannattaa tehdä, niin vältyt ikäviltä yllätyksiltä.

Minulla on aina testikuvassa harmaakiila välillä 0–255 ja lisäksi projektiin liitettävyyttä. Valmiista printistä tarkistan, mikä on ensimmäinen rgb-arvo, joka erottuu paperin valkeasta (puhkevalkea: rgb-taso 255) ja mikä rgb-arvo erottuu mustasta (umpimusta: rgb-taso 0).

Kuvausprojektin testikuvan tutkimisen jälkeen tarkistin jokaisen kuvan uudelleen Photoshopissa, jotta tiesin, missä kohdissa kuvissa näkyy sävyjä ja mitkä kohdat jo-

ko jäävät umpimustiksi tai puhkevalkeiksi. Korjasin tarvittavat kohdat uusintakäsittelyllä.

Tein kuviin jo testatun terävöityksen ja lisäsin päälle hieman kohinaa. Näillä toimenpiteillä sain kuvakokonaisuuden näyttämään visuaalisesti yhtenevältä, vaikka kuvat olivat kuvattu useissa eri valo-olosuhteissa, eri vuorokaudenaikoina ja eri ISO-arvoilla.

Kuvien järjestely

Kun olet viimeistellyt – kenties jo tulostanut – kuvat, on viimeistään aika miettiä kuvien järjestystä. Mihin järjestykseen ripustat kuvat näyttelyyn, asetat kuvakirjaan tai nettisivulle? Järjestämisen lähtökohdaksi voit ottaa vaikkapa aikajärjestyksen, teemoittelun, värit tai muodot.

Printtasin valituista kuvista jälleen 10

x 15 cm:n kokoiset tulosteet, asetin ne suu- ralle pöydälle ja aloin palapelimäisesti rakentaa järjestystä. Aiemmin päättämäni alateemat (contact, connect, composition) olivat järjestelyn perustana. Pohdin järjestystä myös kuvien rajausten, tummuuksien ja linjojen kannalta.

Kun kuvien lopullinen järjestys on päätetty, on jäljellä enää loppuhuipennus: niiden ripustaminen näyttelyksi tai kuvakirjan tai nettiportfolion koostaminen. ●

Näyttely

TIINA PUPUTTI: HETKEN KUVIA
12.1.–11.3.2018
VB-Valokuvakeskus
Kuninkaankatu 14–16 | Kuopio
www.vb-valokuvakeskus.fi